

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Πτυχιακή Εργασία

**Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΟΛΠΙΚΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΟΥΣ**

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ

Λεμεσός 2023

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Πτυχιακή Εργασία

**Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΟΛΠΙΚΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΟΥΣ**

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ

Επιβλέπουσα καθηγήτρια:

Δρ. Ελένη Χατζηγεωργίου

Λεμεσός 2023

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Κατερίνα Ερωτοκρίτου, 2023

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής διατριβής από το Τμήμα Νοσηλευτικής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά και να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου σε όσους με βοήθησαν και μου συμπαραστάθηκαν στην εκπόνηση αυτής της πτυχιακής εργασίας.

Ιδιαίτερα στην οικογένειά μου για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε και τη στήριξη όλα αυτά τα χρόνια των σπουδών μου.

Επιπρόσθετα θα ήθελα να εκφράσω θερμές ευχαριστίες και τεράστια ευγνωμοσύνη, στην επιβλέπουσα καθηγήτριά μου Δρ. Ελένη Χατζηγεωργίου, εκπαιδύτρια μαιευτικής στο τμήμα μας, για την πολύτιμη βοήθεια, στήριξη και καθοδήγησή της, διεκπεραιώνοντας επιτυχώς τη πτυχιακή μου μελέτη.

Τέλος βαθύτατες ευχαριστίες, θα ήθελα να εκφράσω στην κα Ερασμία Κολά, βιβλιοθηκονόμο του πανεπιστημίου μας, η οποία βοήθησε στην σωστή καθοδήγηση για την αναζήτηση βιβλιογραφικού υλικού στις βάσεις δεδομένων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Ο ρόλος και οι εμπειρίες των πατέρων κατά τη διάρκεια του κοιλιακού τοκετού του παιδιού τους, είναι ένα φαινόμενο που έχει αποκτήσει ιδιαίτερο ερευνητικό ενδιαφέρον τον 21^ο αιώνα. Η παρουσία των πατέρων στον τοκετό του παιδιού τους έχει αποδειχθεί ότι σχετίζεται με την ομαλή έκβαση του τοκετού, ότι έχει ευεργετική επίδραση στην υγεία των μητέρων και των εμβρύων-νεογνών. Όμως θα ήταν χρήσιμο να εντοπιστούν ερευνητικά δεδομένα που να καταδεικνύουν πως βιώνουν οι πατέρες την παρουσία τους στον τοκετό.

Σκοπός: Σκοπός αυτής της συστηματικής βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι να διερευνήσει το ρόλο και τις εμπειρίες των πατέρων κατά τη διάρκεια του τοκετού του παιδιού τους.

Υλικό και Μέθοδος: Η συστηματική αυτή ανασκόπηση έγινε μέσω αναζήτησης της σχετικής αγγλικής και ελληνικής βιβλιογραφίας στις βάσεις δεδομένων CINAHL, PUBMED, και psycINFO με συνδυασμό των όρων αναζήτησης: “fathers” OR “husbands” OR “dads” OR “partners” AND “role” AND “experiences” AND “childbirth” OR “birth” OR “delivery”, κατά την περίοδο 2012-2022.

Αποτελέσματα: Η αναζήτηση κατέληξε σε 12 μελέτες, που πληρούσαν τα προκαθορισμένα κριτήρια. Τεκμηριώθηκε πως η συναισθηματική εμπλοκή μεταξύ πατέρα και παιδιού αυξάνεται σε όσους πατέρες ήταν παρόντες στον τοκετό του παιδιού τους και είχαν κόψει τον ομφάλιο λώρο, υποστηρίζοντας τα οφέλη από τη συμμετοχή τους στον τοκετό. Η ψυχολογική υποστήριξη, η φροντίδα και η ενίσχυση δεσμού με τη σύζυγό τους, ήταν βασικό κίνητρο για την παρουσία τους στον τοκετό. Η κοινή εμπειρία με την σύζυγο κρίθηκε ανεκτίμητη, αναφέροντας αισθήματα υπερηφάνειας, ευτυχίας, ολοκλήρωσης, ικανοποίησης και αγάπης. Οι πρωτότοκοι πατέρες φαίνεται να χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την διαδικασία τοκετού, την ξενάγηση στην αίθουσα, καθώς και για το πώς να υποστηρίξουν σωματικά και συναισθηματικά τις συντρόφους τους. Οι μαίες πρέπει να έχουν επίγνωση των αναγκών των πατέρων κατά την διαδικασία του τοκετού και να ικανοποιούν αυτές τις ανάγκες με ερευνητικά τεκμηριωμένες παρεμβάσεις.

Συμπεράσματα: Τα ευρήματα έδειξαν πως υπάρχουν σημαντικά μηνύματα για τους επαγγελματίες υγείας που προσφέρουν προγεννητικά μαθήματα, ειδικότερα τις/τους

μαίες/ μαιευτές που στηρίζουν ζευγάρια κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού. Οι πατέρες χρειάζονται, σωστή και ερευνητικά τεκμηριωμένη ενημέρωση σχετικά με τα πλεονεκτήματα της παρουσίας του πατέρα στον τοκετό.

Λέξεις-κλειδιά: fathers, husbands, partners, role, experiences, delivery, birth.

ABSTRACT

Introduction: The role and experiences of fathers during vaginal birth of their baby is a phenomenon that has gained particular research interest in the 21st century. The presence of fathers during labor has been shown to be associated with a smooth birth outcome, to have a beneficial effect on the health of mothers and fetuses-newborns. However, it would be useful to find research evidence that demonstrates how fathers experience their presence in childbirth.

Aim: The purpose of this systematic literature review is to explore the role and experiences of fathers during childbirth of their baby.

Material and Method: This systematic review was conducted through a search relevant English and Greek literature in the databases CINAHL, PUBMED, and psycINFO with a combination of the search terms: “fathers” OR “husbands” OR “dads” OR “partners” AND “role” AND “experiences” AND “childbirth” OR “birth” OR “delivery”, during the period 2012-2022.

Results: The search resulted in 12 studies, that met the inclusion criteria. It was found that emotional involvement between father and child tended to increase in those fathers who had cut the umbilical cord, supporting the benefits of their participation in childbirth. Psychological support, care and bond strengthening with the wife, was a key motivation for their presence at the birth. The shared experience with the wife was deemed invaluable, citing feelings of pride, happiness, fulfillment, satisfaction and love. First-time fathers seem to need more information about the birthing process, the room tour, and how to physically and emotionally support their partners. Midwives must be aware of fathers' needs during the birth process and meet these needs appropriately.

Conclusions: The shared experience between a couple suggests feelings of pride, happiness, fulfillment, satisfaction and love. The findings also indicated that there are important messages for antenatal educators, midwives and other professionals who support couples during pregnancy and labor, advocating for correct and research-based information about the benefits of the presence of the fathers during birth.

Keywords: fathers, husbands, partners, role, experiences, delivery, birth.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	v
ABSTRACT.....	vii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	viii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	ix
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	x
1. Εισαγωγή	1
2. Σκοπός	3
2.1 Επιμέρους στόχοι:	3
3. Υλικό-Μέθοδος.....	4
4. Αποτελέσματα.....	6
4.1 Είδος μελετών	6
5. Συζήτηση	25
5.1 Περιορισμοί μελέτης.....	26
6. Συμπεράσματα	27
6.1 Εισηγήσεις.....	28
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	29

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2: Χαρακτηριστικά ποσοτικών μελετών που ανασκοπήθηκαν	16
Πίνακας 3: Χαρακτηριστικά ποιοτικών μελετών που ανασκοπήθηκαν	18

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Εικόνα 1: Απεικόνιση των αποτελεσμάτων της στρατηγικής αναζήτησης..... 5

1. Εισαγωγή

Η εγκυμοσύνη και η μετάβαση στην γονεϊκότητα σηματοδοτούν μια σημαντική περίοδο για τους γονείς, καθώς η γέννηση ενός παιδιού είναι συχνά ένα στρεσογόνο γεγονός το οποίο επιφέρει βαθιές αλλαγές στην οικογένεια (Cowan et al. 1985, Priel & Besser 2002). Παραδοσιακά, οι πατέρες παρουσιάζονται περιθωριοποιημένοι κατά την διαδικασία του τοκετού, ενώ αισθάνονται ως μη εμπλεκόμενοι στην φροντίδα και στην ανάπτυξη των παιδιών τους (Valerie A Bedford and Nicholas Johnson, 1988). Η παρουσία του πατέρα είναι ένας σημαντικός ρόλος στην υποστήριξη των εγκυμονουσών κατά τη διάρκεια του τοκετού, και αυτό με την σειρά του έχει μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην υγεία και την ευημερία της μητέρας και του βρέφους (Wolfberg et al., 2004, Latifses et al., 2005, Erlandsson et al., 2007).

Οι άνδρες οι οποίοι γίνονται για πρώτη φορά πατέρες, συχνά αισθάνονται άγχος κατά τη διάρκεια του τοκετού (Klaus et al., 1993). Πολλοί είναι οι πατεράδες οι οποίοι αισθάνονται υπεύθυνοι στο να υποστηρίξουν την σύντροφό τους, ενώ στην πορεία το θεωρούν μία δύσκολη διαδικασία (Chandler and Field, 1997, Finnbogadottir et al., 2003). Ο Charpman (1992) έδειξε πως οι πατέρες οι οποίοι βρίσκονται στην αίθουσα τοκετού, εκφράζουν αισθήματα άγχους αφού θεωρούν πως είναι αναγκασμένοι να στηρίξουν την σύζυγό τους. Ακόμη πολλοί πατέρες αισθάνονται άβολα όταν τα πράγματα πάνε στραβά οδηγώντας σε άγχος το οποίο προκαλείται από τις μαίες και τους γιατρούς (Singh and Newburn, 2000, Koppel and Kaiser, 2001). Παρόλα αυτά, φαίνεται να υπάρχει έλλειψη επίγνωσης και αναγνώρισης για τα οφέλη της αποτελεσματικής πατρικής συμμετοχής στην φροντίδα της μητρότητας. (NCT, 2009).

Αν και οι περισσότεροι πατέρες στερούνται την υποστήριξη από τους επαγγελματίες υγείας, προσπαθούν να εκπληρώσουν τον ρόλο τους ως πατέρες (Inger Lindberg, Åsa Engström, 2013). Σύμφωνα με τον Draper (2003), η εγκυμοσύνη τείνει να ενισχύει την διαφορά γυναίκας και άντρα. Αυτό κορυφώνεται στην αίθουσα τοκετού καθώς η μητέρα γίνεται το επίκεντρο της φροντίδας, ενώ ο πατέρας δεν φαίνεται να διαδραματίζει κάποιον ρόλο. Όταν είναι αδύνατο για την μαία να παρέχει συνεχή υποστήριξη για την μητέρα τότε ο πατέρας γίνεται το μόνο άτομο που μπορεί να την στηρίξει (Hodnett et al., 2003). Εάν η μητέρα λαμβάνει συνεχή υποστήριξη κατά τη διάρκεια του τοκετού, οι πιθανότητες για έναν φυσιολογικό τοκετό αυξάνονται, τα

συναισθήματα ελέγχου ενισχύονται και η ικανοποίησή της από την εμπειρία είναι υψηλότερη (Sosa et al., 1980, Klaus et al., 1986, Hofmeyr et al., 1991, Sjogren and Thomassen, 1997, Campero et al., 1998, Hodnett et al., 2003).

Το αν οι πατέρες κρίνουν πως συμμετέχουν και αποτελούν μέρος στη διαδικασία του τοκετού είναι μία πολύ σημαντική πτυχή για το αν αισθάνονται υποστήριξη από τους επαγγελματίες υγείας, βοηθώντας έτσι στην ψυχολογική υποστήριξη των συντρόφων τους (Backstrom et al., 2011). Για να διατηρηθεί και να ενισχυθεί ο τοκετός ως μία αμοιβαία κοινή εμπειρία για το ζευγάρι ο πατέρας πρέπει να αναγνωρίζεται και να υποστηρίζεται ως γονέας. Οι μαίες και άλλοι επαγγελματίες υγείας πρέπει να αναγνωρίζουν τους πατέρες ως πολύτιμους συμμετέχοντες και να υποστηρίζουν την σημαντική τους θέση (Asa Premberg et al., 2011). Η παρουσία του πατέρα είναι πλέον ένα μέρος της φροντίδας στο τοκετό και οι μαίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν της παρουσία τους για να βοηθήσουν στην ενδυνάμωση της εγκυμονούσας συζύγου, διασφαλίζοντας την παροχή αποτελεσματικών πληροφοριών έχοντας κατά νου τους πατέρες (Heather L. Longworth et al., 2011).

Η φροντίδα που παρέχεται από τις/τους μαίες/μαιευτές είναι σημαντικές για να δώσουν στους πατέρες μία θετική εμπειρία τοκετού. Η υποστήριξη, η παρουσία και η πληροφόρηση σχετικά με την πρόοδο του τοκετού είναι οι τρεις σημαντικές πτυχές στη θετική εμπειρία ενός πατέρα. Οι μαίες/μαιευτές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη του πατέρα, καθώς η παρουσία τους στην αίθουσα τοκετού μπορεί να προσφέρει ακριβείς πληροφορίες για την διαδικασία (Ingegerd Hildingsson, et al., 2010). Η σημασία της κατάλληλης προετοιμασίας των νέων πατέρων για την γονεϊκότητα πριν από την διαδικασία γέννησης του βρέφους θεωρείται μία στρατηγική για την βελτίωση της προγεννητικής εκπαίδευσης. Παραδείγματα άλλων στρατηγικών είναι η πρόσκληση από τις/τους μαίες/μαιευτές για παρακολούθηση προγεννητικών ελέγχων και μαθημάτων (Toity Deave & Debbie Johnson, 2008). Τέλος, οι επαγγελματίες υγείας που συμμετέχουν στην διαδικασία του τοκετού πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι αναγνωρίζοντας και ενθαρρύνοντας τους πατέρες στον ρόλο τους, υποστηρίζουν επίσης ολόκληρη την οικογένεια (Inger Lindberg, Åsa Engström, 2013).

2. Σκοπός

Σκοπός της παρούσας συστηματικής βιβλιογραφικής ανασκόπησης, είναι να διερευνήσει το ρόλο και τις εμπειρίες των πατέρων κατά τη διάρκεια του τοκετού.

2.1 Επιμέρους στόχοι:

- 2.1.1*** Να διερευνηθεί η συναισθηματική εμπλοκή των πατέρων από την παρουσία τους στον τοκετό του παιδιού τους,
- 2.1.2*** Να εντοπιστούν οι παράγοντες που επηρεάζουν την εμπειρία του πατέρα στον τοκετό του παιδιού τους,
- 2.1.3*** Να διερευνηθεί η υποστήριξη των μαιών στους πατέρες κατά τη διάρκεια του τοκετού του παιδιού τους.

3. Υλικό-Μέθοδος

Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση της ερευνητικής βιβλιογραφίας. Η ανεύρεση των μελετών ολοκληρώθηκε με τη χρήση των βάσεων δεδομένων CINAHL, PUBMED, και psycINFO. Οι λέξεις κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: fathers, husbands, dads, partners, role, experiences, childbirth, birth, delivery - σε όλους τους πιθανούς συνδυασμούς, χρησιμοποιώντας εντολές όπως είναι το AND, OR και NOT, με τη χρήση των Mesh terms.

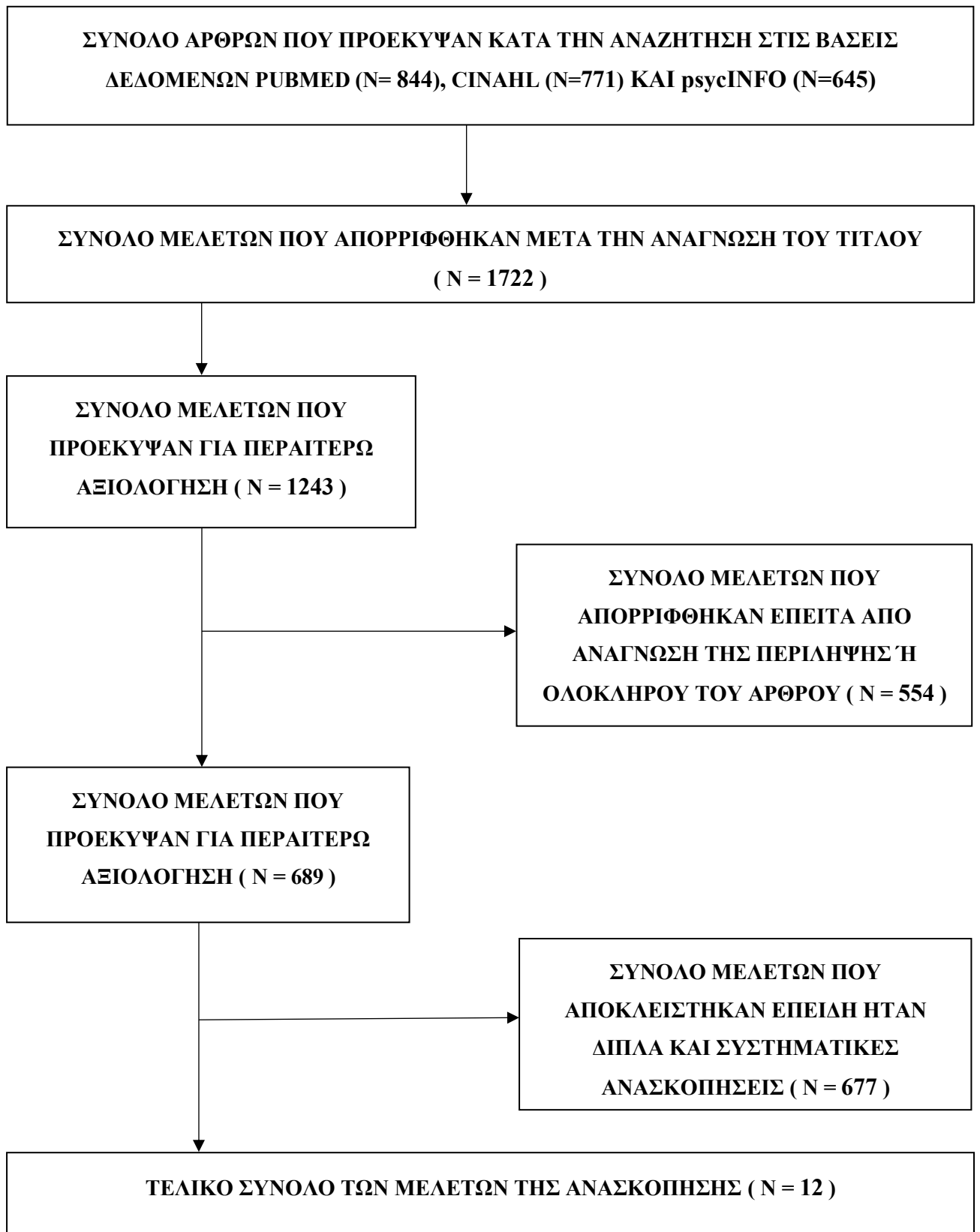
Από την αναζήτηση βρέθηκαν 2214 άρθρα. Στη συνέχεια, ο αριθμός των άρθρων κατέληξε σε 12 με τα πιο κάτω κριτήρια εισόδου και αποκλεισμού:

Κριτήρια εισόδου:

1. Πλήρες κείμενο – MONO,
2. Χρονικό πλαίσιο: 2012-2022,
3. Γλώσσα: Αγγλικά και Ελληνικά,
4. Δείγμα: Πατέρες οι οποίοι ήταν παρόντες σε κολπικό τοκετό του νεογνού τους,
5. Οι μελέτες να αναφέρονται στον ρόλο και τις εμπειρίες των συντρόφων κατά τη διάρκεια του κολπικού τοκετού.

Κριτήρια αποκλεισμού:

1. Ανασκοπήσεις, συστηματικές ανασκοπήσεις, μετα-αναλύσεις,
2. Άρθρα που περιγράφουν τις εμπειρίες των πατέρων κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, καισαρικής τομής ή της λοχείας,
3. Διπλά άρθρα.

Εικόνα 1: Απεικόνιση των αποτελεσμάτων της στρατηγικής αναζήτησης

4. Αποτελέσματα

4.1 Είδος μελετών

Από την αρχική αναζήτηση των μελετών, βρέθηκαν στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων PUBMED (N=844), CINAHL (N=771) και psycINFO (N=645) 2260 άρθρα. Για την παρούσα συστηματική ανασκόπηση χρησιμοποιήθηκαν 12 άρθρα. Τα άρθρα που συμπεριλήφθηκαν, έπειτα από προκαθορισμένα κριτήρια στην αναζήτηση, έχουν δημοσιευθεί την τελευταία δεκαετία, 2012-2022. Από την ανάγνωση του τίτλου απορρίφθηκαν 1722 μελέτες. Μετά την ανάγνωση της περίληψης και ολόκληρου του κειμένου απορρίφθηκαν 554 και παρέμειναν 689. Από αυτές, απορρίφθηκαν 677 διότι κάποιες παρουσιάζονταν δύο φορές και κάποιες μελέτες ήταν συστηματικές ανασκοπήσεις.

Τελικά εξετάστηκαν 3 ποσοτικές μελέτες και 9 ποιοτικές μελέτες, οι οποίες πληρούσαν τα συγκεκριμένα κριτήρια. Κάθε μελέτη προερχόταν από διαφορετική χώρα (Πορτογαλία, Ελλάδα, Βέλγιο, Συρία, Βραζιλία, Σουηδία, Ουγκάντα, Ηνωμένο Βασίλειο, Τανζανία, Χονγκ Κονγκ, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και Εσθονία). (βλέπε πίνακα 1 και πίνακα 2).

Θεματική ανάλυση

Μέσα από τις μελέτες εξετάζεται ο ρόλος και οι εμπειρίες των πατέρων κατά την διάρκεια κολλικού τοκετού του παιδιού τους και έχουν προκύψει ενδιαφέροντα θέματα:

- Η συναισθηματική εμπλοκή του πατέρα από την παρουσία του στον τοκετό,
- Οι παράγοντες που επηρεάζουν την εμπειρία του πατέρα στον τοκετό και τα μαθήματα προετοιμασίας για τον τοκετό,
- Η υποστήριξη των πατέρων από τις μαιές κατά τη διάρκεια του τοκετού,
- Οι εμπειρίες των πατέρων κατά την διάρκεια του τοκετού του παιδιού τους.

4.1.1 Η συναισθηματική εμπλοκή του πατέρα από την παρουσία του στον τοκετό

Η έρευνα των Brandão & Figueiredo, (2012), η οποία χαρακτηρίζεται ως ποσοτική, οιονεί πειραματική μελέτη, αφορούσε 105 πατέρες οι οποίοι προέκυψαν ως μέρος ενός δείγματος ευκολίας, μεταξύ 17-57 ετών. Για την ανάλυση της μελέτης χρησιμοποιήθηκαν 2 ερωτηματολόγια, κοινωνικοδημογραφικό ερωτηματολόγιο και κλίμακα δεσμών που αποτελείτο από 12 στοιχεία αυτοαναφοράς σε κλίμακα Likert με 3 υποκλίμακες. Το 65,7% των πατέρων ήταν παντρεμένοι, το 22,9% συζούσαν με την σύντροφό τους, το 10,5% ήταν άγαμοι ενώ μόνο 1% ήταν χωρισμένοι/διαζευγμένοι. Οι πατέρες χωρίστηκαν σε 3 ομάδες και αξιολογήθηκαν σε τρεις φάσεις. Πρώτη φάση θεωρήθηκε η στιγμή πριν τον τοκετό, κατά την εισαγωγή των μητέρων στο δημόσιο μαιευτήριο, δεύτερη φάση θεωρήθηκε η πρώτη μέρα μετά τον τοκετό, εντός των πρώτων 24-48 ωρών και τέλος τρίτη φάση θεωρήθηκε ο πρώτος μήνας μετά τον τοκετό. Την πρώτη ομάδα αποτέλεσαν 45 πατέρες οι οποίοι κλήθηκαν να κόψουν τον ομφάλιο λώρο και συμφώνησαν να το κάνουν, την δεύτερη ομάδα αποτέλεσαν 28 πατέρες οι οποίοι ρωτήθηκαν εάν συμφωνούν να κόψουν τον ομφάλιο λώρο αλλά δεν συμφώνησαν να το κάνουν ενώ την τρίτη ομάδα αποτέλεσαν 32 πατέρες που δεν κλήθηκαν να κόψουν τον ομφάλιο λώρο. Χρησιμοποιώντας το «Chi-square test», δεν υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά όσον αφορά τα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα δεν υπήρξε σημαντική διαφορά σχετικά με την ηλικία του πατέρα ($p=0.191$), τον τόπο γέννησης ($p=0.090$), την εθνικότητα ($p=0.727$), την θρησκεία ($p=0.947$), το σχολικό επίπεδο ($p=0.829$), τον χρόνο σχέσης με την μητέρα του μωρού ($p=0.861$), τον προγραμματισμό της εγκυμοσύνης ($p=0.787$) και εάν το μωρό ήταν πρώτο παιδί ή μεταγενέστερο ($p=0.074$). Η μόνη στατιστικά σημαντική διαφορά όσον αφορά τα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά βρέθηκε μόνο στο φύλο του βρέφους ($p=0.016$). Φάνηκε ακόμη πως η εμπειρία κοπής του ομφάλιου ρόλου έχει αντίκτυπο στο δέσιμο πατέρα-βρέφους ($p=0.011$), καθώς και η αλληλεπίδραση μεταξύ του παράγοντα χρόνου και ευκαιρίας κοπής του ομφάλιου λώρου ($p=0.023$). Τα αποτελέσματα έδειξαν πως η συναισθηματική εμπλοκή μεταξύ πατέρα και παιδιού τείνει να αυξάνεται κατά τις πρώτες ημέρες μετά τον τοκετό και να μειώνεται όταν αξιολογηθεί 1 μήνα μετά τη γέννηση, για πατέρες που δεν έκοψαν τον ομφάλιο λώρο. Ωστόσο, οι πατέρες που έκοψαν τον ομφάλιο λώρο παρουσιάζουν βελτίωση στη συναισθηματική εμπλοκή 1 μήνα αργότερα. Τα

αποτελέσματα έδειξαν ότι η εμπειρία κοπής του ομφάλιου λώρου, ενισχύει τη συναισθηματική εμπλοκή του πατέρα με το νεογνό.

Στην έρευνα των Sapountzi-Krepia et al, (2015), η οποία χαρακτηρίζεται ως ποσοτική, μη πειραματική περιγραφική μελέτη, το δείγμα αποτέλεσαν 417 Έλληνες πατέρες οι οποίοι προέκυψαν μέσω δειγματοληψίας χιονόμπαλας. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν με τη χρήση του οργάνου «Kuorio Instrument for Fathers», ένα τυποποιημένο ερωτηματολόγιο, όπου στο 1^ο μέρος περιλάμβανε 4 ερωτήσεις ανοιχτού τύπου ενώ στο 2^ο μέρος περιλάμβανε 2 κλίμακες. Σε αυτό το άρθρο προέκυψαν 3 βασικά υποθέματα:

1. Η έννοια της παρουσίας του πατέρα κατά την διάρκεια του τοκετού,
2. Οι εμπειρίες από τον τοκετό,
3. Προτάσεις για την βελτίωση των υπηρεσιών.

Η συντριπτική πλειονότητα την οποία αποτέλεσα 400 πατέρες (95,2%) ήταν παντρεμένοι, οι 11 πατέρες (2,6%) συζούσαν με την σύντροφό τους ενώ 7 πατέρες (1,7%) ήταν άγαμοι ή ζούσαν χωριστά. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι πατέρες τόνισαν πως η ψυχολογική υποστήριξη, η φροντίδα και η ενίσχυση δεσμού με τη σύζυγο, ήταν βασικό κίνητρο για την παρουσία τους στον τοκετό. Η κοινή εμπειρία με την σύζυγο κρίθηκε ανεκτίμητη από τους μπαμπάδες, αναφέροντας αισθήματα υπερηφάνειας, ευτυχίας, ολοκλήρωσης, ικανοποίησης και αγάπης. Άλλοι πατέρες τόνισαν την ευημερία της μητέρας και του νεογνού, καθώς το γεγονός πως έγιναν πατέρες ήταν σημαντικό για να εκτιμηθεί η όλη διαδικασία. Ακόμη εκτίμησαν την καλή συνεργασία με το προσωπικό και τον επαρκή εξοπλισμό για την αντιμετώπιση απροσδόκητων γεγονότων, αναφέροντας ακόμη τις απόψεις τους σχετικά με τις πτυχές της φροντίδας όπου πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή από τους επαγγελματίες υγείας.

Η μελέτη των Roberts & Spiby, (2020), με δείγμα 12 πατέρες οι οποίοι έτυχαν μέσω δειγματοληψίας ευκαιρίας, είχε ως στόχο να διερευνήσει τις εμπειρίες των πατέρων κατά τη διάρκεια του πρόωρου τοκετού. Η πλειοψηφία αυτών των πατέρων και συγκεκριμένα 10 από αυτούς δήλωσαν πως θα γίνονταν για πρώτη φορά μπαμπάδες, καθώς οι υπόλοιποι 2 είχαν ξανά την ευκαιρία να γίνουν μπαμπάδες. Σε αυτό το άρθρο προέκυψαν 3 βασικά υποθέματα:

1. Η προετοιμασία των πατέρων για πρόωρο τοκετό,

2. Ο ρόλος του πατέρα κατά τον πρώιμο τοκετό,
3. Ο πρώιμος τοκετός - «η ηρεμία πριν την καταιγίδα».

Τα κύρια ευρήματα αυτής της ποιοτικής μελέτης, έδειξαν πως οι πατέρες έμαθαν για τα στάδια του τοκετού κατά τη διάρκεια της προγεννητικής εκπαίδευσης και αισθάνονταν προετοιμασμένοι για το 1ο στάδιο του τοκετού, αλλά δυσκολεύονταν να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις τους. Το 1ο στάδιο περιεγράφηκε από τους συντρόφους, ως η «ηρεμία πριν την καταιγίδα», κατά την οποία εκτελούσαν πρακτικές ασκήσεις ή ξεκουράζονταν για να διασφαλίσουν την ικανότητα να μπορέσουν να εκπληρώσουν τον ρόλο τους όταν προχωρούσε ο τοκετός. Ωστόσο, οι άνδρες συχνά ένιωθαν σαν «ανταλλακτικά» κατά τα τελευταία στάδια του τοκετού.

4.1.2 Οι παράγοντες που επηρεάζουν την εμπειρία του πατέρα στον τοκετό και τα μαθήματα προετοιμασίας για τον τοκετό

Η συγχρονική μελέτη των Eggermont, et al, (2017), αφορούσε 72 πατέρες μεταξύ 20-45 ετών, οι οποίοι προέκυψαν μέσω διαδοχικής δειγματοληψίας, εκ των οποίων οι 33 πατέρες ήταν πρωτότοκοι (45,8%) και οι 37 πολύτοκοι (51,4%). Οι 25 πατέρες (35%) ήταν παντρεμένοι και οι 42 πατέρες (58%) συγκατοικούσαν με την σύντροφό τους. Οι πατέρες εξέφρασαν περισσότερο την ανάγκη για ενημέρωση (54%) σε σύγκριση με την ανάγκη για εμπειρία ή συμμετοχή (36%). Η πλειονότητα εξέφρασε ανάγκες για πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες (53%, n=36), πληροφορίες σχετικά με την διαδικασία γέννησης (58%, n=40), πληροφορίες για ιατρικό και τεχνικό εξοπλισμό (69%, n=48), και συμμετοχή στον τοκετό (87%, n=62). Η πλειοψηφία των πατέρων δεν εξέφρασε την ανάγκη για πληροφορίες σχετικά με την συναισθηματική υποστήριξη των συντρόφων τους (59%, n=41), την απόσπαση της προσοχής κατά τον τοκετό (68%, n=46), να είναι μόνοι με τις συντρόφους τους κατά την διάρκεια του τοκετού, την ξενάγηση στην αίθουσα τοκετού (75%, n=52), και τη συναισθηματική υποστήριξη κατά τον τοκετό (97%, n=60). Οι μισοί από τους πατέρες εξέφρασαν την ανάγκη για πληροφορίες σχετικά με το πώς να υποστηρίξουν σωματικά τις συντρόφους τους κατά την διάρκεια του τοκετού. Οι ανάγκες των πατέρων για πληροφορίες δεν καλύπτονταν πάντα από τις μαίες. Για παράδειγμα 13 πατέρες (46%) δήλωσαν την ανάγκη να λάβουν πληροφορίες σχετικά με το πως να υποστηρίξουν συναισθηματικά τις συντρόφους τους, αναφέροντας επίσης ότι δεν έλαβαν αυτές τις πληροφορίες. Σε περισσότερες από τις

μισές περιπτώσεις, οι πατέρες έλαβαν πληροφορίες για θέματα που δεν θεωρούνταν ανάγκη. Για παράδειγμα 26 πατέρες (90%) που δεν είχαν την ανάγκη για πληροφορίες σχετικά με την διαδικασία γέννησης, έλαβαν αυτές τις πληροφορίες από τις μαιές. Το επίπεδο εκπαίδευσης ($p < 0.05$) και η ισοτιμία ($p < 0.001$) ήταν σημαντικοί προγνωστικοί παράγοντες για την ανάγκη πληροφόρησης σχετικά με την διαδικασία του τοκετού. Οι πατέρες με υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης είχαν λιγότερη ανάγκη για πληροφορίες από τους πατέρες με χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο. Ομοίως, οι πολύτοκοι πατέρες είχαν λιγότερη ανάγκη για πληροφορίες από τους συμμετέχοντες που γίνονταν πατέρες για πρώτη φορά. Σημαντική διαφορά διαπιστώθηκε επίσης μεταξύ πρωτότοκων και πολύτοκων πατέρων στην ανάγκη για ξενάγηση στη αίθουσα τοκετού ($p = 0.005$). Η οικογενειακή κατάσταση επηρέασε την ανάγκη για πληροφορίες σχετικά με την σωματική ($p < 0.005$) και την συναισθηματική ($p = 0.01$) υποστήριξη της συντρόφου τους. Τα παντρεμένα ζευγάρια είχαν λιγότερη ανάγκη για πληροφορίες σχετικά με την σωματική και συναισθηματική υποστήριξη από τα ζευγάρια που συζούσαν. Οι μαιές πρέπει να έχουν επίγνωση των αναγκών των πατέρων κατά την διαδικασία του τοκετού και να ικανοποιούν αυτές τις ανάγκες κατάλληλα.

Βασικός παράγοντας που επηρεάζει την παρουσία του πατέρα στον τοκετό έχει τεκμηριωθεί ότι είναι η κουλτούρα. Συγκεκριμένα η μελέτη των Abushaikh & Massah, (2012), αφορούσε 23 μητέρες μεταξύ 18-38 ετών και 14 πατέρες μεταξύ 21-47 ετών, οι οποίοι έτυχαν μέσω σκόπιμης δειγματοληψίας. Η ποιοτική αυτή μελέτη με φαινομενολογική προσέγγιση είχε ως στόχο τη διερεύνηση των απόψεων και των βιωματικών εμπειριών σχετικά με το ρόλο των πατέρων κατά τη διάρκεια του τοκετού στον αραβο-ισλαμικό πολιτισμό. Τα ευρήματα του άρθρου προέκυψαν από τις αφηγήσεις τόσο των πατέρων όσο και των μητέρων, ως προς τον ρόλο των πατέρων κατά την διάρκεια του τοκετού με 4 υποθέματα. Τα υποθέματα αυτά περιλαμβάνουν:

1. Την ψυχολογική και πνευματική υποστήριξη,
2. Παρόν προβληματισμό,
3. Έτοιμος και σε εγρήγορση,
4. Εκπλήρωση κοινωνικών υποχρεώσεων.

Τα αποτελέσματα έδειξαν πως δεν υπάρχει ανάγκη για τη φυσική παρουσία του πατέρα μέσα στην αίθουσα τοκετού, ειδικά κατά το δεύτερο και τρίτο στάδιο του

τοκετού. Οι περισσότερες γυναίκες προτιμούν τις μητέρες τους να είναι μαζί τους κατά τη διάρκεια του τοκετού. Η φυσική παρουσία των πατέρων στο πρώτο στάδιο του τοκετού είναι πολύ σημαντική για τις μητέρες, παρέχοντάς τους υποστήριξη και ενθάρρυνση. Οι πατέρες μπορούν να διαδραματίζουν αρκετούς ρόλους κατά τη διάρκεια του τοκετού αν τους δοθεί η ευκαιρία. Επιπλέον, οι κοινές πολιτικές υγείας και κοινωνικής πολιτικής στις περισσότερες αραβο-ισλαμικές χώρες δεν ενθαρρύνουν τους πατέρες να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο κατά τη διάρκεια του τοκετού.

Η ποιοτική συμμετοχική παρατήρηση του McLean, (2020), αφορούσε 106 πατέρες μεταξύ 18-39 ετών, οι οποίοι προέκυψαν μέσω σκόπιμης δειγματοληψίας. Αυτή η μελέτη είχε ως στόχο τη παρατήρηση μπαμπάδων, ημιδομημένες συνεντεύξεις και ιστορίες ζωής των πατέρων. Τα ευρήματα δείχνουν ότι στη Σιέρα Λεόνε, όπου η εγκυμοσύνη και ο τοκετός θεωρείται ότι είναι γυναικεία υπόθεση ο πρωταρχικός ρόλος των ανδρών είναι να παρέχουν τους υλικούς πόρους για ένα ασφαλή και υγιή τοκετό. Τα ευρήματα προσδιορίστηκαν σε δύο υποθέματα:

1. Εγκυμοσύνη και ανδρική υποστήριξη,
2. Προετοιμασία για τον τοκετό.

Ενώ τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι οι κανόνες φύλου μετατοπίζονται για να συμπεριλάβουν άλλες μορφές οικείας και συναισθηματικής εμπλοκής, είναι σημαντικό να αναγνωριστούν ως πολύτιμες και ουσιαστικές μορφές φροντίδας και στήριξης. Περιορίζοντας τη συμμετοχή των ανδρών στη περιγεννητική περίθαλψη, τα παγκόσμια προγράμματα και οι πολιτικές υγείας κινδυνεύουν να μειώσουν άλλους τύπους κοινωνικής ουσιαστικής υποστήριξης. Αντί να υποτιμούν τους νέους Αφρικανούς άνδρες επειδή υστερούν σε αυτό που οι δυτικές οργανώσεις και ερευνητές αντιλαμβάνονται ως «σωστές» συμπεριφορές, χρειάζεται οι πατέρες να βοηθηθούν στο να έχουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία τοκετού και στη προαγωγή της αναπαραγωγικής υγείας.

4.1.3 Η υποστήριξη των πατέρων από τις μαίες κατά τη διάρκεια του τοκετού.

Η ποιοτική θεματική ανάλυση των Ledenfors & Berterö, (2016), είχε δείγμα 8 πατέρες μεταξύ 23-45 ετών, οι οποίοι προέκυψαν μέσω σκόπιμης δειγματοληψίας. Στόχος αυτής της μελέτης ήταν ο προσδιορισμός και η περιγραφή των εμπειριών των

ανδρών που έχουν γίνει πατέρες για πρώτη φορά στο φυσιολογικό τοκετό. Ταυτόχρονα προσδιορίστηκαν 4 υποθέματα:

1. Προετοιμασία για τον τοκετό,
2. Να νοιώθεις ευάλωτος σε μια νέα κατάσταση,
3. Επιβεβαίωση ως μέρος μιας ενότητας,
4. Συναντώντας το παιδί τους για πρώτη φορά.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν πως υπάρχει ανάγκη να δοθεί περισσότερο εκ νέου γνώση κατά τον τοκετό στους μελλοντικούς πατέρες και πως η μαία είναι ένας σημαντικός επαγγελματίας υγείας για καθοδήγηση των υποψήφιων πατέρων τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια του τοκετού. Τα ευρήματα δείχνουν πως ακούγοντας και αναγνωρίζοντας τους πατέρες ως μέρος της διαδικασίας τοκετού, οι μαίες μπορούν να τους υποστηρίξουν και να βοηθήσουν στην ενεργό συμμετοχή τους. Έτσι, μπορούν να βρουν το ρόλο τους σε μια άγνωστη γι' αυτούς κατάσταση, βιώνοντας θετική εμπειρία από τη παρουσία τους στον τοκετό.

Σύμφωνα με την μελέτη των Vahtel et al, Εσθονία, (2021), οι μαίες πρέπει να κρίνουν τις μεμονωμένες περιστάσεις με ευαίσθητο τρόπο και να διασφαλίσουν το γεγονός πως οι άνδρες δεν αισθάνονται αποκλεισμένοι από τη διαδικασία ή υπό πίεση να εμπλέκονται περισσότερο από όσο νοιώθουν ότι αυτοί μπορούν.

4.1.4 Οι εμπειρίες των πατέρων κατά τη διάρκεια του τοκετού του παιδιού τους

Η ποιοτική περιγραφική μελέτη των Lwanga et al, (2017), αφορούσε 16 άνδρες μεταξύ 22-40 ετών, οι οποίοι προέκυψαν μέσω σκόπιμης δειγματοληψίας. Στόχος αυτής της μελέτης ήταν η αξιολόγηση της συντροφικότητας κατά τον τοκετό, των αντιλήψεων και των εμπειριών των πατέρων κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού. Τα ευρήματα προσδιορίστηκαν σε 4 υποθέματα:

1. Συναισθήματα σχετικά με την γέννηση του παιδιού,
2. Ευθύνες κατά τον τοκετό,
3. Θετικές εμπειρίες σχετικά με την γέννηση του παιδιού,
4. Αρνητικές εμπειρίες σχετικά με την γέννηση του παιδιού.

Τα κύρια ευρήματα έδειξαν ανάμικτα συναισθήματα σχετικά με τη γέννηση του παιδιού τους, τις ευθύνες κατά τη γέννηση του παιδιού, θετικές εμπειρίες και αρνητικές εμπειρίες σχετικά με τη γέννηση του παιδιού τους. Οι άνδρες είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν στη γέννηση του παιδιού τους, βελτιώνοντας έτσι την οικογενειακή τους κατάσταση. Η εισαγωγή ανδρών στην αίθουσα τοκετού, βελτιώνει την οικογενειακή σύμπνοια. Οι γυναίκες ένοιωθαν ότι είχαν την αγάπη των συντρόφων τους. Η συμμετοχή των ανδρών στη διαδικασία τοκετού συνδέθηκε με μια πιο αντιληπτή δέσμευση με τη σύντροφο και το νεογέννητο, ενώ η παρουσία τους βοήθησε στη προώθηση μίας ήρεμης και επιτυχημένης διαδικασίας τοκετού. Τα νοσοκομεία πρέπει να εργαστούν για μέτρα που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των πατέρων.

Η έρευνα των De Melo & R.M. & De Brito, (2013), είχε δείγμα 12 πατέρες μεταξύ 22-45 ετών. Στόχος αυτής της μελέτης ήταν η ανάλυση των αντιλήψεων των πατέρων για την παρουσία τους στην αίθουσα τοκετού κατά τη γέννηση του παιδιού τους. Τα κύρια ευρήματα έδειξαν ότι όλοι οι συμμετέχοντες εκτιμούν και συνιστούν ιδιαίτερα την παρουσία του πατέρα στην αίθουσα τοκετού. Είναι σημαντικό να εκτιμάται η παρουσία του πατέρα στην αίθουσα τοκετού καθώς παίζει καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία του τοκετού υποστηρίζοντας και ενθαρρύνοντας τη μητέρα να χαλαρώσει, κάτι που βοηθά στην ήρεμη και ομαλή έκβαση του τοκετού.

Η ποιοτική περιγραφική μελέτη των Kashaija et al, (2020), αφορούσε άνδρες μεταξύ 24-63 ετών. Αυτή η μελέτη είχε ως στόχο να διερευνήσει τις εμπειρίες και τις αντιλήψεις των συντρόφων, υποστηρίζοντας τις συζύγους τους κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού στην Τανζανία. Διεξήχθησαν εννέα ημι-δομημένες συνεντεύξεις με τους μπαμπάδες, όπου προέκυψαν 4 υποθέματα:

1. Επίδειξη φροντίδας, αγάπης και στοργής,
2. Υιοθέτηση σύγχρονου τρόπου ζωής,
3. Τήρηση των δικαιωμάτων της γυναίκας,
4. Αντιμέτωπιση κοινωνικών οικονομικών δυσκολιών.

Τα ευρήματα υποδηλώνουν πως η υποστήριξη των πατέρων στις συζύγους τους είναι μία καλή συμπεριφορά κατά τη διάρκεια της συζυγικής τους ζωής. Οι σύντροφοι που υποστηρίζουν τις συζύγους τους κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού θεωρούν τους εαυτούς τους σύγχρονους καθώς αναλαμβάνουν καθήκοντα στο σπίτι

εκτός από τα συνηθισμένα, αφήνοντας τις γυναίκες τους να έχουν αρκετό χρόνο για ξεκούραση κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης. Οι πατέρες είχαν αναφέρει ότι δεν υπήρχε η σωστή υποδομή για τη φιλοξενία των συντρόφων όταν συνόδευαν τις συζύγους τους στα μαιευτικά τμήματα.

Η ποιοτική έρευνα των FW Ngai & X Xiao, Χονγκ Κονγκ, (2021), αφορούσε 45 μητέρες και 45 πατέρες, οι οποίοι προέκυψαν μέσω σκόπιμης δειγματοληψίας. Στόχος αυτής της μελέτης ήταν η κατανόηση των εμπειριών της διαχείρισης του πόνου στον τοκετό και τη συμμετοχή του πατέρα στον τοκετό από την οπτική των γυναικών και των συντρόφων τους. Τα κύρια ευρήματα αποκάλυψαν 6 βασικά θέματα:

1. Η εμπειρία των μητέρων από τον πόνο του τοκετού,
2. Την αποτελεσματικότητα των μέτρων ανακούφισης από τον πόνο,
3. Τις αντιλήψεις των μητέρων για υποστήριξη από τους συντρόφους τους,
4. Τις αντιλήψεις των μητέρων για υποστήριξη από επαγγελματίες υγείας,
5. Την εμπειρία των πατέρων από τη συμμετοχή στον τοκετό,
6. Βελτιώσεις στις υπηρεσίες μητρότητας.

Τα κύρια ευρήματα έδειξαν πως οι κινέζες μητέρες βίωσαν έντονο πόνο στον τοκετό και χρησιμοποίησα διάφορα μέτρα ανακούφισης. Και οι δύο γονείς θεώρησαν πως η συμμετοχή των πατέρων και η υποστήριξη από επαγγελματίες υγείας είναι πολύ σημαντική κατά τη διάρκεια του τοκετού. Τονίζεται η ανάγκη για ένα οικογενειακό μοντέλο φροντίδας κατά τον τοκετό που να εμπλέκει και τους δύο γονείς στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι κινεζικές υπηρεσίες μητρότητας θα πρέπει να εφαρμόζουν εξατομικευμένα σχέδια τοκετού που να αναγνωρίζουν τις προσδοκίες, τις προτιμήσεις και των δύο γονέων, προωθώντας έτσι μια θετική εμπειρία τοκετού για τους γονείς.

Η ποιοτική περιγραφική μελέτη των Vahtel et al, Εσθονία, (2021), αφορούσε 12 πατέρες μεταξύ 22-44 ετών. Αυτή η έρευνα είχε ως στόχο την περιγραφή των εμπειριών των πατέρων από τη συμμετοχή τους σε τοκετού και τη προώθηση της συμμετοχής στην διαδικασία του τοκετού και τη βελτίωση της μαιευτικής φροντίδας. Τα ευρήματα διαπιστώθηκαν σε 3 υποκατηγορίες:

1. Πώς οι άνδρες έγιναν μπαμπάδες,
2. Η γέννηση ως πολυπαραγοντικό γεγονός της ζωής,

3. Κοινές εμπειρίες με άλλους πατέρες.

Η μελέτη αυτή έδειξε ότι για να επιτευχθεί φροντίδα με επίκεντρο την οικογένεια, οι μαίες και άλλοι επαγγελματίες υγείας πρέπει να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή στον τρόπο με τον οποίο εμπλέκονται οι πατέρες κατά τη γέννηση των νεογνών και την υπόλοιπη περιγεννητική περίοδο. Ο ρόλος που διαδραματίζουν οι επαγγελματίες υγείας κατά τη διάρκεια του τοκετού μπορεί να είναι ασαφείς και αυτό έκανε τη διαδικασία πιο αγχωτική για τους πατέρες που ήταν παρόντες. Οι πατέρες είχαν αναφέρει ότι η εμπειρία του τοκετού είχε διαφορετικά αποτελέσματα πάνω τους, ιδιαίτερα όσον αφορά τη μετάβασή τους από την ανδρική ηλικία στην πατρότητα. Αυτή η μελέτη καθιστά σαφές ότι η φροντίδα με επίκεντρο την οικογένεια μπορεί να είναι δύσκολη για τις μαίες και το λοιπό προσωπικό υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και για τους πατέρες και τις οικογένειες. Συγκεκριμένα, ορισμένοι πατέρες δεν είναι έτοιμοι για τις ευθύνες της πατρότητας, ενώ άλλοι θέλουν να έχουν ενεργό ρόλο στη γέννηση του μωρού τους. Ήταν πολύ ξεκάθαρο ότι οι πατέρες χρειάζονταν ατομική και συνεχή υποστήριξη σε αυτό το γεγονός που άλλαζε τη ζωή τους. Απαιτείται περαιτέρω έρευνα σχετικά με το πως βλέπουν οι πατέρες τον ρόλο τους κατά την γέννηση του μωρού τους και τι μπορούν να κάνουν οι επαγγελματίες υγείας για να παρέχουν μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με τον ρόλο τους.

Πίνακας 1: Χαρακτηριστικά ποσοτικών μελετών που ανασκοπήθηκαν

Ερευνητές, χώρα διεξαγωγής, χρονολογία	Δείγμα και δειγματοληψία	Είδος μελέτης	Κύριες μεταβλητές	Εργαλεία μέτρησης	Κύρια ευρήματα
Brandão, Figueiredo, Πορτογαλία, 2012	105 πατέρες ηλικίας 17-57 ετών, <u>Δειγματοληψία:</u> Δείγμα ευκολίας	Οιονεί πειραματική μελέτη	Κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά, Στάση ως προς την αξιολόγηση της ποιότητας της συναισθηματικής εμπλοκής μεταξύ γονέων και νεογνών	2 ερωτηματολόγια: Κοινωνικοδημογραφικό ερωτηματολόγιο, Κλίμακα δεσμών που αποτελείται από 12 στοιχεία αυτοαναφοράς σε κλίμακα Likert με 3 υποκλίμακες	Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η συναισθηματική εμπλοκή μεταξύ πατέρα και παιδιού τείνει να αυξάνεται κατά τις πρώτες ημέρες μετά τον τοκετό και να μειώνεται όταν αξιολογηθεί 1 μήνα μετά τον τοκετό, για πατέρες που δεν έκοψαν τον ομφάλιο λώρο. Ωστόσο, οι πατέρες που έκοψαν τον ομφάλιο λώρο παρουσιάζουν βελτίωση στη συναισθηματική εμπλοκή 1 μήνα αργότερα. Τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι η εμπειρία κοπής του ομφάλιου λώρου, ωφελεί τη συναισθηματική εμπλοκή του πατέρα με το νεογνό, υποστηρίζοντας τα οφέλη από τη συμμετοχή του στον τοκετό.
Sapountzi-Krepia et al, Ελλάδα, 2015	417 πατέρες, <u>Δειγματοληψία:</u> Δειγματοληψία χιονόμπαλας	Μη πειραματική περιγραφική μελέτη	Κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά, Στάση συντρόφου ως προς τον τοκετό της συζύγου του	Τυποποιημένο ερωτηματολόγιο Kuorio Instrument for Fathers (KIF) που στο 1ο μέρος περιλαμβάνει 4 ερωτήσεις ανοιχτού τύπου ενώ στο 2ο μέρος περιλαμβάνει 2 κλίμακες	Οι πατέρες τόνισαν πως η ψυχολογική υποστήριξη, η φροντίδα και η ενίσχυση δεσμού με τη σύζυγο, ήταν βασικό κίνητρο για την παρουσία τους στον τοκετό. Η κοινή εμπειρία με την σύζυγο κρίθηκε ανεκτίμητη από τους συμμετέχοντες, αναφέροντας αισθήματα υπερηφάνειας, ευτυχίας, ολοκλήρωσης, ικανοποίησης και αγάπης. Μερικοί συμμετέχοντες ανέφεραν ότι αισθάνονταν άβολα, άγχος, φόβο, αγωνία, ανησυχία, αβεβαιότητα και πως η εμπειρία χαρακτηριζόταν δύσκολη και επώδυνη. Άλλοι συμμετέχοντες τόνισαν την ευημερία της μητέρας

					και του νεογνού, καθώς το γεγονός πως έγιναν πατέρες ήταν σημαντικό για να εκτιμηθεί η όλη διαδικασία. Ακόμη εκτίμησαν την καλή συνεργασία με το προσωπικό και τον επαρκή εξοπλισμό για την αντιμετώπιση απροσδόκητων γεγονότων, αναφέροντας ακόμη τις απόψεις τους σχετικά με τις πτυχές της φροντίδας όπου πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή από τους επαγγελματίες υγείας.
Eggermont, et al, Βέλγιο, 2017	72 πατέρες ηλικίας, 20-45 ετών <u>Δειγματοληψία:</u> Διαδοχική δειγματοληψία	Συγχρονική μελέτη	Μορφωτικό επίπεδο, είδος τοκετού, υποστήριξη των μαιών, προετοιμασία τοκετού	Τυποποιημένο ερωτηματολόγιο που αποτελείτο από 6 μέρη, σε 1 από τα 6 μέρη οι ερωτήσεις απαντήθηκαν με τετράβαθμη κλίμακα Likert	Οι πατέρες με υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο και οι πολύτοκοι πατέρες χρειάζονται λιγότερες πληροφορίες σχετικά με την διαδικασία τοκετού σε σύγκριση με τους λιγότερο μορφωμένους πατέρες ή τους πρωτοτόκους πατέρες. Για πολύτοκους πατέρες, μια ξενάγηση στην αίθουσα τοκετού ήταν λιγότερο σημαντική απ' ότι για τους πρωτότοκους πατέρες. Οι παντρεμένοι πατέρες χρειάζονταν λιγότερες πληροφορίες για το πώς να υποστηρίξουν σωματικά και συναισθηματικά τις συντρόφους τους, σε σύγκριση με τους πατέρες που συγκατοικούν. Οι ανάγκες πληροφόρησης είναι πιο σημαντικές για τους πατέρες σε σύγκριση με τις ανάγκες που εστιάζουν στην εμπειρία του τοκετού ή στη συμμετοχή τους. Οι κοινωνικοδημογραφικές μεταβλητές όπως το μορφωτικό επίπεδο, η ισοτιμία και η οικογενειακή κατάσταση συσχετίστηκαν με τις ανάγκες των πατέρων. Οι μαιές πρέπει να έχουν επίγνωση των αναγκών των πατέρων κατά την

					διαδικασία του τοκετού και να ικανοποιούν αυτές τις ανάγκες κατάλληλα.
--	--	--	--	--	--

Πίνακας 2: Χαρακτηριστικά ποιοτικών μελετών που ανασκοπήθηκαν

Ερευνητές, χώρα διεξαγωγής, χρονολογία	Δείγμα	Σκοπός	Είδος μελέτης	Κύρια ευρήματα
Abushaikha, Massah, Συρία, 2012	23 μητέρες ηλικίας 18-38 ετών, 14 πατέρες ηλικίας 21-47 ετών, <u>Δειγματοληψία:</u> Σκόπιμη δειγματοληψία	Αυτή η μελέτη έχει ως στόχο να διερευνήσει τις απόψεις και τις βιωματικές εμπειρίες σχετικά με το ρόλο των πατέρων κατά τη διάρκεια του τοκετού στον αραβο-ισλαμικό πολιτισμό.	Ποιοτική με φαινομενολογική προσέγγιση	Η παρουσία του πατέρα κατά τη διάρκεια του τοκετού του παιδιού τους είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα τόσο για τις μητέρες όσο και για τους πατέρες στη Συρία, αλλά δεν υπάρχει ανάγκη για τη φυσική παρουσία του πατέρα μέσα στην αίθουσα τοκετού, ειδικά κατά το δεύτερο και τρίτο στάδιο του τοκετού. Οι περισσότερες γυναίκες προτιμούν τις μητέρες τους να είναι μαζί τους κατά τη διάρκεια του τοκετού. Η φυσική παρουσία των πατέρων το πρώτο στάδιο του τοκετού είναι πολύ σημαντική για τις μητέρες, παρέχοντάς τους υποστήριξη και ενθάρρυνση. Οι πατέρες μπορούν να παίξουν αρκετούς ρόλους κατά τη διάρκεια του τοκετού αν τους δοθεί η ευκαιρία. Επιπλέον, οι κοινές πολιτικές υγείας και κοινωνικής πολιτικής στις περισσότερες αραβο-ισλαμικές χώρες δεν ενθαρρύνουν τους πατέρες να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο κατά τη διάρκεια του τοκετού.

De Melo, R.M. De Brito, Βραζιλία, 2013	12 πατέρες ηλικίας 22-45 ετών, <u>Δειγματοληψία:</u> Δεν αναφέρεται	Αυτή η μελέτη έχει ως στόχο να αναλύσει την αντίληψη των πατέρων για την παρουσία τους στην αίθουσα τοκετού κατά τη γέννηση του παιδιού τους.	Ποιοτική Περιγραφική	Τα κύρια ευρήματα έδειξαν ότι όλοι οι συμμετέχοντες εκτιμούν και συνιστούν ιδιαίτερα την παρουσία του πατέρα στην αίθουσα τοκετού. Είναι σημαντικό να εκτιμάται η παρουσία του πατέρα στην αίθουσα τοκετού καθώς παίζει καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία του τοκετού υποστηρίζοντας και ενθαρρύνοντας τη μητέρα να χαλαρώσει, κάτι που βοηθά στην ήρεμη και ομαλή έκβαση του τοκετού.
Ledenfors, Berterö, Σουηδία, 2016	8 άνδρες ηλικίας 23-45 ετών, <u>Δειγματοληψία:</u> Σκόπιμη δειγματοληψία	Αυτή η μελέτη έχει ως στόχο να προσδιορίσει και να περιγράψει τις εμπειρίες των ανδρών που έχουν γίνει πατέρες για πρώτη φορά στο φυσιολογικό τοκετό.	Ποιοτική Θεματική ανάλυση	Τα ευρήματα υποδεικνύουν πως υπάρχει ανάγκη να δοθεί περισσότερο εκ νέου γνώση κατά τον τοκετό στους μελλοντικούς πατέρες και πως η μαία είναι ένα σημαντικό πρόσωπο για τους υποψήφιους πατέρες τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια του τοκετού. Τα ευρήματα δείχνουν πως ακούγοντας και αναγνωρίζοντας τους πατέρες ως μέρος της διαδικασίας τοκετού, οι μαίες μπορούν να τους υποστηρίξουν και να βοηθήσουν στην ενεργό συμμετοχή τους. Έτσι, μπορούν να βρουν το ρόλο τους σε μια άγνωστη γι' αυτούς κατάσταση, βιώνοντας θετική εμπειρία από τη παρουσία τους στον τοκετό.
Lwanga et al, Ουγκάντα, 2017	16 άνδρες ηλικίας 22-40 ετών, <u>Δειγματοληψία:</u> Σκόπιμη δειγματοληψία	Αυτή η μελέτη έχει ως στόχο να αξιολογήσει τη συντροφικότητα κατά τον τοκετό, τις αντιλήψεις και τις εμπειρίες των πατέρων κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού.	Ποιοτική Περιγραφική	Τα κύρια ευρήματα έδειξαν ανάμικτα συναισθήματα σχετικά με τη γέννηση του παιδιού τους, τις ευθύνες κατά τη γέννηση του παιδιού τους, θετικές εμπειρίες και αρνητικές εμπειρίες σχετικά με τη γέννηση του παιδιού τους. Οι άνδρες είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν στη γέννηση του παιδιού τους, βελτιώνοντας έτσι την οικογενειακή τους κατάσταση. Η εισαγωγή ανδρών στην

				αίθουσα τοκετού, βελτιώνει την οικογενειακή σύμπνοια. Οι γυναίκες ένοιωθαν ότι είχαν την αγάπη των συντρόφων τους. Η συμμετοχή των ανδρών στη διαδικασία τοκετού συνδέθηκε με μια πιο αντιληπτή δέσμευση με τη σύντροφο και το νεογέννητο, ενώ η παρουσία τους βοήθησε στη προώθηση μίας ήρεμης και επιτυχημένης διαδικασίας τοκετού. Τα νοσοκομεία πρέπει να εργαστούν για μέτρα που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των πατέρων.
Roberts, Spiby, Ηνωμένο Βασίλειο, 2020	12 πατέρες, <u>Δειγματοληψία:</u> Δείγμα ευκαιρίας	Αυτή η μελέτη έχει ως στόχο να διερευνήσει τις εμπειρίες των πατέρων κατά τη διάρκεια του πρώιμου τοκετού.	Ποιοτική	Τα κύρια ευρήματα έδειξαν πως οι πατέρες έμαθαν για τα στάδια του τοκετού κατά τη διάρκεια της προγεννητικής εκπαίδευσης και αισθάνονταν προετοιμασμένοι για το 1 ^ο στάδιο του τοκετού, αλλά δυσκολεύονταν να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις τους. Το 1 ^ο στάδιο περιεγράφηκε από τους συντρόφους, ως η «ηρεμία πριν την καταιγίδα», κατά την οποία εκτελούσαν πρακτικές ασκήσεις ή ξεκουράζονταν για να διασφαλίσουν την ικανότητα να μπορέσουν να εκπληρώσουν τον ρόλο τους όταν προχωρούσε ο τοκετός. Ωστόσο, οι άνδρες συχνά ένοιωθαν σαν «ανταλλακτικά» κατά τα τελευταία στάδια του τοκετού. Τα κύρια ευρήματα έδειξαν ακόμη πως υπάρχουν σημαντικά μηνύματα για τους προγεννητικούς εκπαιδευτές, τις μαίες και άλλους οι οποίοι στηρίζουν ζευγάρια κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού, καθώς υποστηρίζεται η σωστή και ερευνητικά τεκμηριωμένη ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο του τοκετού. Οι επαγγελματίες υγείας θα μπορούσαν να

				αναγνωρίσουν την αξία του υποστηρικτικού ρόλου των πατέρων.
Kashaija et al, Τανζανία, 2020	Άνδρες ηλικίας 24-63 ετών, <u>Δειγματοληψία:</u> Σκόπιμη δειγματοληψία	Αυτή η μελέτη έχει ως στόχο να διερευνήσει τις εμπειρίες και τις αντιλήψεις των συντρόφων, υποστηρίζοντας τις συζύγους τους κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού στην Τανζανία.	Ποιοτική Περιγραφική	Τα ευρήματα υποδηλώνουν πως η υποστήριξη των πατέρων στις συζύγους τους είναι μία καλή συμπεριφορά κατά τη διάρκεια της συζυγικής τους ζωής. Οι σύντροφοι που υποστηρίζουν τις συζύγους τους κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού θεωρούν τους εαυτούς τους σύγχρονους καθώς αναλαμβάνουν καθήκοντα στο σπίτι εκτός από τα συνηθισμένα, αφήνοντας τις γυναίκες τους να έχουν αρκετό χρόνο για ξεκούραση κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης. Οι πατέρες είχαν αναφέρει ότι δεν υπήρχε η σωστή υποδομή για τη φιλοξενία των συντρόφων όταν συνόδευαν τις συζύγους τους στα μαιευτικά τμήματα.
McLean, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, 2020	106 πατέρες ηλικίας 18-39 ετών, <u>Δειγματοληψία:</u> Σκόπιμη δειγματοληψία	Αυτή η μελέτη έχει ως στόχο τη παρατήρηση συμμετεχόντων, ημιδομημένες συνεντεύξεις και ιστορίες ζωής των πατέρων.	Ποιοτική Συμμετοχική παρατήρηση	Τα ευρήματα δείχνουν ότι στη Σιέρα Λεόνε, όπου η εγκυμοσύνη και ο τοκετός θεωρείται ότι είναι γυναικεία υπόθεση ο πρωταρχικός ρόλος των ανδρών είναι να παρέχουν τους υλικούς πόρους για ένα ασφαλές και υγιές τοκετό. Ενώ τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι οι κανόνες φύλου μετατοπίζονται για να συμπεριλάβουν άλλες μορφές οικείας και συναισθηματικής εμπλοκής, είναι σημαντικό να αναγνωριστούν ως πολύτιμες και ουσιαστικές μορφές φροντίδας και στήριξης. Περιορίζοντας τη συμμετοχή των ανδρών στη περιγεννητική περίθαλψη, τα παγκόσμια προγράμματα και οι πολιτικές υγείας κινδυνεύουν να μειώσουν άλλους τύπους κοινωνικής ουσιαστικής υποστήριξης. Αντί να υποτιμούν τους νέους Αφρικανούς

				<p>άνδρες επειδή υστερούν σε αυτό που οι δυτικές οργανώσεις και ερευνητές αντιλαμβάνονται ως «σωστές» συμπεριφορές, χρειάζεται οι πατέρες να βοηθηθούν στο να έχουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία τοκετού και στη προαγωγή της αναπαραγωγικής υγείας.</p>
<p>Vahtel et al, Εσθονία, 2021</p>	<p>12 πατέρες ηλικίας 22-44 ετών, <u>Δειγματοληψία:</u> Δεν αναφέρεται</p>	<p>Αυτή η μελέτη έχει ως στόχο την περιγραφή των εμπειριών των πατέρων από τη συμμετοχή τους σε τοκετού και τη προώθηση της συμμετοχής στην διαδικασία του τοκετού και τη βελτίωση της μαιευτικής φροντίδας.</p>	<p>Ποιοτική Περιγραφική</p>	<p>Η μελέτη έδειξε ότι για να επιτευχθεί φροντίδα με επίκεντρο την οικογένεια, οι μαίες και άλλοι επαγγελματίες υγείας πρέπει να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή στον τρόπο με τον οποίο εμπλέκονται οι πατέρες κατά τη γέννηση των παιδιών τους και την υπόλοιπη περιγεννητική περίοδο. Ο ρόλος που διαδραματίζει το ιατρικό προσωπικό κατά τη διάρκεια του τοκετού μπορεί να είναι ασαφείς και αυτό έκανε τη διαδικασία πιο αγχωτική για τους πατέρες που ήταν παρόντες. Οι πατέρες είχαν αναφέρει ότι η εμπειρία του τοκετού είχε διαφορετικά αποτελέσματα πάνω τους, ιδιαίτερα όσον αφορά τη μετάβασή τους από την ανδρική ηλικία στην πατρότητα. Αυτή η μελέτη καθιστά σαφές ότι η φροντίδα με επίκεντρο την οικογένεια μπορεί να είναι δύσκολη για τις μαίες και το λοιπό προσωπικό υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και για τους πατέρες και τις οικογένειες. Συγκεκριμένα, ορισμένοι πατέρες δεν είναι έτοιμοι για τις ευθύνες της πατρότητας, ενώ άλλοι θέλουν να έχουν ενεργό ρόλο στη γέννηση του μωρού τους. Ήταν πολύ ξεκάθαρο ότι οι πατέρες χρειάζονταν ατομική και συνεχή υποστήριξη σε αυτό το γεγονός που άλλαζε τη ζωή τους. Οι μαίες πρέπει να κρίνουν τις μεμονωμένες περιστάσεις με ευαίσθητο</p>

				<p>τρόπο και να διασφαλίσουν το γεγονός πως οι άνδρες δεν αισθάνονται αποκλεισμένοι από τη διαδικασία ή υπό πίεση να εμπλέκονται περισσότερο από όσο νοιώθουν ότι αυτοί μπορούν. Απαιτείται περαιτέρω έρευνα σχετικά με το πως βλέπουν οι πατέρες τον ρόλο τους κατά την γέννηση του μωρού τους και τι μπορούν να κάνουν οι επαγγελματίες υγείας για να παρέχουν μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με τον ρόλο τους.</p>
<p>FW Ngai, X Xiao, Χονγκ Κονγκ, 2021</p>	<p>45 μητέρες, 45 πατέρες, <u>Δειγματοληψία:</u> Σκόπιμη δειγματοληψία</p>	<p>Αυτή η μελέτη έχει ως στόχο να κατανοήσει την εμπειρία της διαχείρισης του πόνου στον τοκετό και τη συμμετοχή του πατέρα στον τοκετό από την οπτική των γυναικών και των συντρόφων τους.</p>	<p>Ποιοτική</p>	<p>Τα κύρια ευρήματα αποκάλυψαν 6 βασικά θέματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Την εμπειρία των μητέρων από τον πόνο στον τοκετό, 2. Την αποτελεσματικότητα των μέτρων ανακούφισης από τον πόνο, 3. Τις αντιλήψεις των μητέρων για υποστήριξη από τους συντρόφους τους, 4. Τις αντιλήψεις των μητέρων για υποστήριξη από επαγγελματίες υγείας, 5. Την εμπειρία των πατέρων από τη συμμετοχή στον τοκετό, 6. Βελτιώσεις στις υπηρεσίες μητρότητας. <p>Τα κύρια ευρήματα έδειξαν πως οι κινέζες μητέρες βίωσαν έντονο πόνο στον τοκετό και χρησιμοποίησα διάφορα μέτρα ανακούφισης. Και οι δύο γονείς θεώρησαν πως η συμμετοχή των πατέρων και η υποστήριξη από επαγγελματίες υγείας είναι πολύ σημαντική κατά τη διάρκεια του τοκετού. Τονίζεται η ανάγκη για ένα οικογενειακό μοντέλο φροντίδας κατά τον τοκετό που να</p>

				<p>εμπλέκει και τους δύο γονείς στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι κινεζικές υπηρεσίες μητρότητας θα πρέπει να εφαρμόζουν εξατομικευμένα σχέδια τοκετού που να αναγνωρίζουν τις προσδοκίες και τις προτιμήσεις και των δύο γονέων, προωθώντας έτσι μια θετική εμπειρία τοκετού για τους γονείς.</p>
--	--	--	--	---

5. Συζήτηση

Η παρούσα συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση ήταν μια σύνθεση μελετών, χρησιμοποιώντας διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, της Ασίας, της Αμερικής και της Αφρικής. Ο συνδυασμός των μελετών έχει αναδείξει πως οι εμπειρίες και ο ρόλος του πατέρα διαφέρουν αναλόγως την κουλτούρα κάθε χώρας και το μορφωτικό επίπεδο, βοηθώντας στην παραγωγή επιστημονικής γνώσης δίνοντας την ευκαιρία για περισσότερη κριτική σκέψη και προβληματισμό. Οι περισσότερες μελέτες είχαν καταδείξει ότι χρειάζεται να γίνουν αλλαγές πριν αλλά και κατά τη διάρκεια του τοκετού.

Οι μελέτες των Brandão & Figueiredo, (2012) έχουν τεκμηριώσει πως η συμμετοχή του πατέρα κατά τη διάρκεια του τοκετού, ωφελεί τη συναισθηματική εμπλοκή του πατέρα με το νεογνό, τονίζοντας πως η ψυχολογική υποστήριξη, η φροντίδα, η ενίσχυση δεσμού με την σύζυγο και η κοινή εμπειρία μεταξύ του ζευγαριού κρίθηκε ανεκτίμητη αξία υποδηλώνοντας θετικά συναισθήματα και από τα δύο φύλα.

Από τις 12 μελέτες, μία ήταν αυτή η οποία κατέδειξε πως οι πατέρες ανέφεραν αισθήματα άγχους, φόβου, ανησυχίας, αβεβαιότητας και αγωνίας. (Sapountzi-Krepia et al, 2015)

Επιπρόσθετα, στην μελέτη των Eggermont, et al, (2017), τεκμηριώθηκε πως οι πρωτότοκοι πατέρες φαίνεται να χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την διαδικασία τοκετού, την ξενάγηση στην αίθουσα, καθώς και για το πώς να υποστηρίξουν σωματικά και συναισθηματικά τις συντρόφους τους. Οι μαίες πρέπει να έχουν επίγνωση των αναγκών των πατέρων κατά την διαδικασία του τοκετού και να ικανοποιούν αυτές τις ανάγκες κατάλληλα.

Ακολούθως στην μελέτη των Abushaikha & Massah, (2012), αναφέρθηκε πως οι περισσότερες γυναίκες στην Συρία προτιμούν την παρουσία των μητέρων τους κατά τη διάρκεια του τοκετού. Αυτό υποδηλώνει μία διαφορετική μορφή κουλτούρας καθώς οι κοινές πολιτικές υγείας και κοινωνικής πολιτικής στις περισσότερες αραβο-ισλαμικές χώρες, δεν ενθαρρύνουν τους πατέρες να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο κατά τη διάρκεια του τοκετού.

Στην μελέτη των Ledenfors & Berterö, (2016), καταδεικνύεται η ανάγκη στο να δοθεί περισσότερο εκ νέου γνώση κατά τον τοκετό στους μελλοντικούς πατέρες από την

μαία, ενώ τα νοσοκομεία πρέπει να εργαστούν για μέτρα που να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των πατέρων. Ως εκ τούτου έχει αναφερθεί από πατέρες πως δεν υπάρχει η σωστή υποδομή για τη φιλοξενία των συντρόφων όταν συνοδεύουν τις συζύγους τους στα μαιευτικά τμήματα.

Ακολούθως στην μελέτη των FW Ngai & X Xiao, (2021), τονίστηκε η ανάγκη για ένα οικογενειακό μοντέλο φροντίδας κατά τον τοκετό που να εμπλέκει και τους δύο γονείς στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, καθώς οι υπηρεσίες μητρότητας θα πρέπει να εφαρμόζουν εξατομικευμένα σχέδια τοκετού που να αναγνωρίζουν τις προσδοκίες και τις προτιμήσεις και των δύο γονέων, προωθώντας έτσι μια θετική εμπειρία τοκετού για τους γονείς.

Τέλος, στη μελέτη του McLean, (2020), υποδηλώθηκε η άποψη από τους πατέρες ότι χρειάζεται να βοηθηθούν στο να έχουν ενεργό ρόλο στη διαδικασία τοκετού και στη προαγωγή της αναπαραγωγικής υγείας, ενώ στην μελέτη των Vahtel et al, (2021), υποδηλώθηκε η γνώμη πως για να επιτευχθεί φροντίδα με επίκεντρο την οικογένεια, οι μαίες και άλλοι επαγγελματίες υγείας πρέπει να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή στον τρόπο με τον οποίο εμπλέκονται οι πατέρες κατά τη γέννηση των νεογνών και την υπόλοιπη περιγεννητική περίοδο. Οι πατέρες χρειάζονταν ατομική και συνεχή υποστήριξη σε αυτό το γεγονός που αλλάζει τη ζωή τους. Οι μαίες πρέπει να κρίνουν τις μεμονωμένες περιστάσεις με ευαίσθητο τρόπο και να διασφαλίσουν το γεγονός πως οι άνδρες δεν αισθάνονται αποκλεισμένοι από τη διαδικασία ή υπό πίεση να εμπλέκονται περισσότερο από όσο νοιώθουν ότι αυτοί μπορούν. Απαιτείται περαιτέρω έρευνα σχετικά με το πως βλέπουν οι πατέρες τον ρόλο τους κατά την γέννηση του μωρού τους και τι μπορούν να κάνουν οι επαγγελματίες υγείας για να παρέχουν μεγαλύτερη σαφήνεια σχετικά με τον ρόλο τους.

5.1 Περιορισμοί μελέτης

1. Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας έχουν εντοπιστεί 12 μελέτες, από τις οποίες μόνο οι 3 είχαν χρησιμοποιήσει ερωτηματολόγιο καταδεικνύοντας ότι χρειάζεται η δημιουργία περισσότερων ερευνητικών εργαλείων.

(Brandão & Figueiredo, 2012), (Sapountzi-Krepia et al, 2015), (Eggermont, et al, 2017)

2. Από τις 12 αυτές μελέτες, οι 9 μελέτες είναι ποιοτικές, και δεν μπορεί να γίνει γενίκευση των αποτελεσμάτων.
(Abushaikh & Massah, 2012), (De Melo & R.M. & De Brito, 2013), (Ledenfors & Berterö, 2016), (Lwanga et al, 2017), (Roberts & Spiby, 2020), (Kashaija et al, 2020), (McLean, 2020), (Vahtel et al, 2021), (FW Ngai & X Xiao, 2021)
3. Ακόμη από τις 12 μελέτες, οι 6 μελέτες παρουσιάζουν αρκετά χαμηλό αριθμό δείγματος εν των οποίων:
  - Η μελέτη των Lwanga et al, φέρει δείγμα 16 πατέρες,
  - Η μελέτη των Abushaikh & Massah φέρει δείγμα 14 πατέρες,
  - Η μελέτη των De Melo & R.M. & De Brito, φέρει δείγμα 12 πατέρες,
  - Η μελέτη των Roberts & Spiby φέρει δείγμα 12 πατέρες,
  - Η μελέτη των Vahtel et al, φέρει δείγμα 12 πατέρες.
  - Η μελέτη των Ledenfors & Berterö φέρει δείγμα 8 πατέρες,

6. Συμπεράσματα

Η εμπειρία κοπής του ομφάλιου λώρου από πατέρες, φαίνεται να ωφελεί τη συναισθηματική εμπλοκή μεταξύ πατέρα και παιδιού. Η ψυχολογική υποστήριξη, η φροντίδα και η ενίσχυση δεσμού με τη σύζυγο, φαίνεται να είναι βασικό κίνητρο για την παρουσία των πατέρων στην αίθουσα τοκετού. Η κοινή εμπειρία μεταξύ ζευγαριού, υποδηλώνει αισθήματα υπερηφάνειας, ευτυχίας, ολοκλήρωσης, ικανοποίησης και αγάπης. Η ευημερία της μητέρας και του νεογνού, εκτιμήθηκαν μέσω της συμμετοχής των πατέρων αλλά και από την καλή συνεργασία με το προσωπικό. Είναι σημαντικό να εκτιμάται η παρουσία του πατέρα στην αίθουσα τοκετού, υποστηρίζοντας και ενθαρρύνοντας τη μητέρα να χαλαρώσει, κάτι που βοηθά στην ήρεμη και ομαλή έκβαση του τοκετού. Τα ευρήματα δείχνουν πως ακούγοντας και αναγνωρίζοντας τους πατέρες ως μέρος της διαδικασίας τοκετού, οι μαίες μπορούν να τους υποστηρίξουν και να βοηθήσουν στην ενεργό συμμετοχή τους. Έτσι, μπορούν να βρουν το ρόλο τους σε μια άγνωστη γι' αυτούς κατάσταση, βιώνοντας θετική εμπειρία από τη παρουσία τους στον τοκετό. Οι άνδρες είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν στη γέννηση του παιδιού τους, βελτιώνοντας έτσι την οικογενειακή τους κατάσταση, βοηθώντας στη προώθηση μίας ήρεμης και επιτυχημένης διαδικασίας τοκετού. Τα ευρήματα έδειξαν ακόμη πως

υπάρχουν σημαντικά μηνύματα για τους προγεννητικούς εκπαιδευτές, τις μαίες και άλλους επαγγελματίες οι οποίοι στηρίζουν ζευγάρια κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού, υποστηρίζοντας τη σωστή και ερευνητικά τεκμηριωμένη ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο του τοκετού.

6.1 Εισηγήσεις

Η διαμόρφωση μίας σωστής προετοιμασίας των πατέρων πριν αλλά και μετά τον τοκετό καθίσταται αναγκαία για την δημιουργία ενός ιδανικού περιβάλλοντος, όπου ο πατέρας και η μητέρα θα έρθουν για πρώτη φορά σε επαφή με το νεογέννητο μωρό τους. Η στιγμή της πρώτης επαφής του ζευγαριού με το νεογέννητο ενδείκνυται να πραγματοποιείται σε ένα υγιές περιβάλλον όπου θα κυριαρχεί η ευημερία και η αγάπη, αποτυπώνοντας στιγμές οι οποίες θα συνοδεύουν την οικογένεια στην μετέπειτα πορεία της ζωής τους.

Οι επαγγελματίες υγείας – μαίες, κρίνεται αναγκαίο να είναι δίπλα στο ζευγάρι καθ' όλη τη διάρκεια του τοκετού, εκπαιδευοντάς τους σωστά. Η σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ των πατέρων και των επαγγελματιών υγείας διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην έκβαση του τοκετού. Οι πατέρες σε αυτήν την περίοδο της ζωής τους, επιθυμούν και χρειάζονται να αναπτύξουν μία σωστή σχέση με τους επαγγελματίες υγείας οι οποίοι φροντίζουν για την σύντροφο και το νεογέννητο μωρό.

Καταληκτικά, αυτοί οι οποίοι χρειάζονται στήριξη και ενδυνάμωση, είναι οι πατέρες, οι οποίοι ίσως αισθάνονται περιθωριοποιημένοι, έχοντας όμως την ανάγκη να λαμβάνουν μέρος σε αυτό που όλοι ονομάζουμε «θαύμα ζωής». Οι πατέρες πρέπει να εκπαιδεύονται σωστά μέσω σεμιναρίων/ μαθημάτων τα οποία θα τους εξοικειώνουν με την όλη διαδικασία, καθιστώντας τους πιο δυναμικούς.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abushaikha, L. and Massah, R. (2012) “The Roles of the Father During Childbirth: The Lived Experiences of Arab Syrian Parents,” *Health Care for Women International*, 33(2), pp. 168–181. Available at: <https://doi.org/10.1080/07399332.2011.610534>
- Bäckström, C.A. and Wahn, E.H. (2011) “Support during labour: first-time fathers’ descriptions of requested and received support during the birth of their child,” *Midwifery*, 27(1), pp. 67–73. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.midw.2009.07.001>
- Bedford, V.A. and Johnson, N. (1988) “The role of the father,” *Midwifery*, 4(4), pp. 190–195. Available at: [https://doi.org/10.1016/s0266-6138\(88\)80076-7](https://doi.org/10.1016/s0266-6138(88)80076-7)
- Bergström, M. *et al.* (2013) “Fear of childbirth in expectant fathers, subsequent childbirth experience and impact of antenatal education: subanalysis of results from a randomized controlled trial,” *Acta Obstetricia Et Gynecologica Scandinavica*, 92(8), pp. 967–973. Available at: <https://doi.org/10.1111/aogs.12147>
- Brandão, S. and Figueiredo, B. (2012) “Fathers’ emotional involvement with the neonate: impact of the umbilical cord cutting experience,” *Journal of Advanced Nursing*, 68(12), pp. 2730–2739. Available at: <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2012.05978.x>
- De Melo, R.M. and De Brito, R.S. (2013) “The fathers’ perception about their presence in the labor room during the birth of their child: a descriptive study,” *Online Brazilian Journal of Nursing* [Preprint]. Available at: <https://doi.org/10.5935/1676-4285.20134470>
- Deave, T. and Johnson, D. (2008) “The transition to parenthood: what does it mean for fathers?,” *Journal of Advanced Nursing*, 63(6), pp. 626–633. Available at: <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2008.04748>
- Eggermont, K. *et al.* (2017) “Needs of fathers during labour and childbirth: A cross-sectional study,” *Women and Birth*, 30(4), pp. e188–e197. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2016.12.001>
- Hildingsson, I., Cederlöf, L. and Widén, S. (2011) “Fathers’ birth experience in relation to midwifery care,” *Women and Birth*, 24(3), pp. 129–136. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2010.12.003>

- Ives, J. (2014) “Men, maternity and moral residue: negotiating the moral demands of the transition to first time fatherhood,” *Sociology of Health and Illness*, 36(7), pp. 1003–1019. Available at: <https://doi.org/10.1111/1467-9566.12138>
- Johansson, M. *et al.* (2012) “Childbirth – An emotionally demanding experience for fathers,” *Sexual & Reproductive Healthcare*, 3(1), pp. 11–20. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2011.12.003>
- Kashaija, D.K., Mselle, L.T. and Mkoaka, D.A. (2020) “Husbands’ experience and perception of supporting their wives during childbirth in Tanzania,” *BMC Pregnancy and Childbirth*, 20(1). Available at: <https://doi.org/10.1186/s12884-019-2715-7>**
- Ledenfors, A. and Berterö, C. (2016) “First-time fathers’ experiences of normal childbirth,” *Midwifery*, 40, pp. 26–31. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.midw.2016.05.013>**
- Lindberg, I. and Engström, Å. (2013) “A qualitative study of new fathers’ experiences of care in relation to complicated childbirth,” *Sexual & Reproductive Healthcare*, 4(4), pp. 147–152. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2013.10.002>
- Longworth, H. and Kingdon, C. (2010) “Fathers in the birth room: What are they expecting and experiencing? A phenomenological study,” *Midwifery* [Preprint]. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.midw.2010.06.013>
- Lwanga, H. *et al.* (2017) “An exploratory study of men’s companionship, perceptions and experiences during pregnancy and delivery in Uganda,” *BMC Pregnancy and Childbirth*, 17(1). Available at: <https://doi.org/10.1186/s12884-017-1385-6>**
- McLean, K.E. (2020) “Men’s experiences of pregnancy and childbirth in Sierra Leone: Reexamining definitions of ‘male partner involvement,’” *Social Science & Medicine*, 265, p. 113479. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2020.113479>**
- Ngai, F.W. and Xiao, X. (2021) “Perceptions of paternal involvement and labour pain management in Chinese couples during childbirth: A qualitative study,” *Women and Birth*, 34(3), pp. 288–295. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2020.03.003>**

- Premberg, Å. *et al.* (2011) “First-time fathers’ experiences of childbirth—A phenomenological study,” *Midwifery*, 27(6), pp. 848–853. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.midw.2010.09.002>
- Roberts, J. and Spiby, H. (2020) “‘The calm before the storm’: A qualitative study of fathers’ experiences of early labour,” *Women and Birth*, 33(5), pp. 490–495. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2019.11.002>
- Sapountzi-Krepia, D. *et al.* (2015) “Greek fathers’ experiences from their wife’s/partner’s labour and delivery: A qualitative approach,” *International Journal of Nursing Practice* [Preprint]. Available at: <https://doi.org/10.1111/ijn.12326>
- Steen, M. *et al.* (2012) “Not-patient and not-visitor: A metasynthesis fathers’ encounters with pregnancy, birth and maternity care,” *Midwifery*, 28(4), pp. 422–431. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.midw.2011.06.009>
- Vahtel, K. *et al.* (2021) “Expectant fathers’ experiences of family-centred births in Estonia: a qualitative study,” *Midwifery*, 96, p. 102948. Available at: <https://doi.org/10.1016/j.midw.2021.102948>
- Vehviläinen-Julkunen, K. and Liukkonen, A. (1998) “Fathers’ experiences of childbirth,” *Midwifery*, 14(1), pp. 10–17. Available at: [https://doi.org/10.1016/s0266-6138\(98\)90109-7](https://doi.org/10.1016/s0266-6138(98)90109-7)